

Mikko Kärnä kesk

Lakialoite laiksi eläinsuojelulain 20 a §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

PERUSTELUT

Eläinsuojelulain 20 §:ssä säädetään eläintarhoista ja pysyvistä eläinnäyttelyistä. Pykälässä ei rajoiteta sitä, mitä eläinlajeja eläintarhoissa saa pitää. Lain 20 a §:ssä, jossa säädetään sirkuksista ja kiertävistä eläinnäyttelyistä, maa- ja metsätalousministeriölle kuitenkin annetaan mahdollisuus asetuksella kieltää eläinlajin käyttäminen sirkuksessa, jos lajille ei voida järjestää eläinsuojelullisesti hyväksyttäviä olosuhteita tai lajin käyttämistä näytöksessä ei voida pitää eläinsuojelullisesti hyväksyttävänä.

Tieteellinen tutkimus eläimistä on osoittanut, että kaikkien eläinlajien pitämistä eläintarhoissa ei voida pitää eläinsuojelullisesti hyväksyttävänä. Tällainen tilanne on muun muassa merinisäkkäiden, esimerkiksi delfiinien kohdalla (ks. esim. J. Gonzalvo 2015. What about Dolphins in Captivity?). Delfiineille lajityypillistä käytöstä on aktiivinen liikkuminen laajalla alueella, sosiaalisuus, metsästäminen ja ympäristön tutkiminen eräänlaisen kaikuluotauksen avulla. Allasoloissa delfiini ei voi toteuttaa näitä tarpeita luonnollisella tavalla.

Allasolot aiheuttavat delfiineille stressiä ja lisäävät aggressiivista käytöstä, sillä luonnossa delfiinit eivät ole tiiviitä vaan niiden koko vaihtelee jatkuvasti. Eläintarhoissa satunnaisesti ihmisen valitsemista yksilöistä koottu lauma pakotetaan pieneen tilaan, ja kun mahdollisuutta väistymiseen ei ole, yhteenotot aiheuttavat vammoja.

Lisäksi delfiineillä on laajat älylliset kyvyt: hyvä muisti, tietoisuus itsestä ja kehittynyt kyky ratkaista ongelmia. Niiden kommunikaatio on monimutkaista ja laumoissa on todettu tapahtuvan opitun käytöksen siirtämistä, kulttuuria. Euroopan unionin jäsenmaista Slovenia, Kypros ja Kroatia ovat kieltäneet delfinaariot.

Jo nykyinen laki mahdollistaisi merinisäkkäiden käytön kieltämisen sirkusesityksissä. Merinisäkkäitä ei ole kuitenkaan listattu maa- ja metsätalousministeriön päätökseen (22/EEO/96) kielletyistä lajeista — päinvastoin merileijonien käyttö on erikseen sallittu. Eläinsuojeluasiamies on kuitenkin todennut, ettei liikkuvissa sirkuksissa ole mahdollista järjestää riittäviä tiloja niiden käyttäytymistarpeiden toteuttamista varten.

Käynnissä olevan eläinsuojelulain kokonaisuudistuksen myötä Suomen lainsäädäntö tulee päivittää tutkimustietoa vastaavaksi mahdollistamaan eläinlajien pitämisen kieltämisen eläintarhoissa. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriön tulee valmistella lain nojalla asetukset, joilla kielletään

Lakialoite LA 48/2016 vp

delfiinien ja muiden merinisäkkäiden pito eläintarhoissa ja käyttö sirkusesityksissä. Tämän lisäksi on varmistettava, että lainsäädännön muutosten myötä eläintarhoista ja sirkuksista mahdollisesti poistettavat, luonnossa selviytymään kykenemättömät eläimet lopetetaan asianmukaisesti, eikä niitä esimerkiksi siirretä kolmanteen maahan vastaaviin tai huonompiin tarhaolosuhteisiin.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

eläinsuojelulain 20 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläinsuojelulain (247/1996) 20 a §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1477/2009, seuraavasti:

20 a §

Eläintarhat ja pysyvät eläinnäyttelyt

Eläimiä saadaan pitää näytteillä eläintarhassa tai pysyvässä eläinnäyttelyssä vain aluehallintoviraston luvalla. Lupa eläintarhan ja pysyvän eläinnäyttelyn pitämiseen on haettava siltä aluehallintovirastolta, jonka toimialueella eläintarha tai pysyvä eläinnäyttely sijaitsee. Jos jollekin eläinlajille ei voida käytettävissä olevan tietämyksen mukaan järjestää eläinsuojelullisesti hyväksyttäviä olosuhteita eläintarhassa tai pysyvässä eläinnäyttelyssä tai jos jonkin eläinlajin pitämistä eläintarhassa tai pysyvässä eläinnäyttelyssä ei voida käytettävissä olevan tietämyksen mukaan pitää eläinsuojelullisesti hyväksyttävänä, maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan kieltää eläinlajin pitäminen eläintarhassa tai pysyvässä eläinnäyttelyssä. Mainitussa asetuksessa on säädettävä, millä tavoin eläintarhoista tai pysyvistä eläinnäyttelyistä poistettavia eläimiä tulee käsitellä. Mikäli poistettavia eläimiä ei voida käytettävissä olevan tietämyksen mukaan vapauttaa takaisin luontoon, on ne lopetettava.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakialoite LA 48/2016 vp

Helsingissä 8.9.2016

Mikko Kärnä kesk